

in het woud

In de [Heldenreis](#) begint het echte avontuur als je "over de eerste drempel" geraakt. Michael Mervosh noemt deze etappe: het Woud binnengaan. Hij baseert zich hierbij op een oud Indiaans verhaal, in het gedicht *Lost* (overgezet door David Wagoner, opgenomen in *The Heart Aroused - Poetry and the Preservation of the Soul in Corporate America* by David Whyte, Currency Doubleday, New York, 1996, vertaald door Hella Kuipers (het origineel staat oa [hier](#)). Een Indianenopperhoofd werd gevraagd: wat moeten we doen als we verdwalen? Hij antwoordde:

VERDWAALD

*Sta stil. De bomen voor je
en de struiken naast je zijn niet verdwaald.
'Waar je ook bent is de plek die 'hier' heet
en je moet ermee omgaan als met een machtige vreemdeling
die je vraagt hem te leren kennen en jezelf te laten kennen.
Luister. Het woud fluistert:
'Ik heb deze plek gemaakt,
je kunt weggaan en weer terugkomen
en zeggen: hier.'
Geen twee bomen zijn hetzelfde voor Raaf.
Geen twee takken zijn hetzelfde voor Winterkoning.
Als de bomen en de takken jou niets zeggen,
ben je werkelijk verdwaald.
Sta stil. Luister.
Het woud weet waar je bent.
Laat het jou vinden.*

Ze vertelde over het proces: hoe ze alle ingrediënten toevoegde om kleur en glans zo te krijgen als ze het in haar hoofd had, en dat het ei dan de oven inging, en zij alle controle moest loslaten. Want de temperatuur van de oven, de vochtigheidsgraad van de lucht, de ene minuut langer of korter – het waren allemaal zaken die hun invloed op haar ei konden laten gelden. Ze moest het overlaten: het zou worden wat het moest worden, maar dat lag niet alleen bij haar.

Daarvoor is een enorm vertrouwen nodig. Probeer je dat eigen te maken, dat het kunstwerk zelf ook weet wat het worden moet, waar het heengaat. En dat het nooit precies zo zal worden als jij het in je hoofd hebt, want jouw hoofd is niet de enige bemoeienis. Vertrouwen! Het is goed! Durf in het woud te zijn, en de onzekerheid te verdragen.

Follow your Bliss

Volg je hart: dat waardoor jij je helemaal gelukkig, vervuld, *in flow* voelt, waardoor je de tijd vergeet, wat je verrukt – zodra je besluit daaraan toe te geven in plaats van altijd maar in de Ja-Maarstand te reageren, gaan er deuren open waar eerst geen deuren waren. [Joseph Campbell](#) is ook een van mijn goeroes, hij is tenslotte de uitvinder van de Heldenreis!

Mysterie

Over de geheimzinnige manier waarop kunstwerken moeten rijpen in je binnenste, heb ik de laatste van de Honderd Valkuilen gewijd.

Wat in het Engels containment heet, kun je misschien het beste vertalen als Het Binnenhouden. Het is iets waar Julia Cameron op hamert: houd het binnen, waar je mee bezig bent. En als het klaar is, wees dan heel voorzichtig met aan wie je het laat zien.

Houd het binnen. Vertel aan niemand waar je boek over gaat (kom hooguit met iets algemeen als 'een familieroman met een geheim' of 'een modern verhaal over een IT'er'). Laat je nooit verleiden tot het vertellen van je plot. Als dit magisch klinkt, dan komt dat omdat het ook magisch is. Ik heb wel eens een column geschreven over ideeën die in de lucht zweven. Opeens zie je jouw titel gebruikt, of jouw plot toegepast. Stel dat je vrienden al weten dat jouw boek ook Gouden Bergen zou heten, en ze gaan zich er tegenaan bemoeien hoe het dan heten moet. Nog even en het is jouw boek niet meer.

Maar veel belangrijker aan containment is, dat je de creatieve energie binnenhoudt. Alles wat je moet inzetten om je verhaal aan het licht te brengen, houd je tot je beschikking. Je verspilt er niets van, je strooit er niet mee in het rond alsof het allemaal niets kost.

Bovendien blijft het verhaal zo helemaal van jou. Als je in een vroeg stadium al kritiek krijgt ('Wat? Afweer een familiegeheim? Da's nu wel zo'n uitgekauwd onderwerp!' of 'Een IT'er? En jij weet echt nada van computers!') is de kans groot dat je hele boek ongeschreven blijft.



Er is een stuk muziek dat hier schitterend bij aansluit, ook bij wat Cameron zegt over de plotselinge flits van inzicht. Toen ik het voor het eerst hoorde, werd er meteen een column geboren. Je kunt het [hier](#) downloaden.



column

Mijn hoofd is een lege fabriekshal. Ik loop er rond en probeer te bedenken wat ik hier zoek. Waarom is het zo stil en geurloos? Niets geeft antwoord. Er is niets waar mijn blik aan blijft hangen. Hoge, grijze muren, bovenin een rij vuile ramen die grijs licht doorlaten. De vloer van hobbelig beton glijdt geluidloos onder mijn stappen weg. Geestdodend is de ruimte. Met gebogen hoofd sta ik midden in de hal.

Met een ruk kijk ik op. Mijn ogen gaan in de richting van het geluid, dat de stilte is komen verbreken. Het zwelt aan. Het is muziek die ik ken: het eerste koor van Die Schöpfung van Haydn, over de geest Gods die zacht murmelend over donkerblauwe wateren zweeft. Over de stem die zegt: 'Er zij licht.'

Bliksemend en donderend zingt het koor: 'Und es ward Licht!'

Verbijsterd kijk ik om me heen. De wanden van de hal zijn bedekt met mysterieuze mozaïeken, die glinsterend zicht bieden op een wereld van geluiden en geuren. Onder mijn voeten liggen kleurige stenen in felgroen gras. Een warme wind beweegt mijn haar en ik wilde dat Genesis nog niet geschreven was. Dan kon ik het schrijven.

Want opeens weet ik waarover ik schrijven moet, mijn leven lang. Over licht en kleur, over muziek en de wind door de bladeren van de bomen die om me heen beginnen te groeien. Over de mensen die tot leven komen in het mozaïek, en me hun verhalen vertellen. De rode pen ligt in mijn hand en schrijft wat ik niet dicteer.

*Ik zie het schilderij van Caravaggio voor me waarop een engel de knoestige hand van Mattheus vasthoudt om hem te leren schrijven (de verloren gegane versie).**

Dat is wat er gebeurt. Noem het een engel. Noem het 'de geest krijgen.' Noem het een ingeving. Noem het bezieling, noem het alle synoniemen uit het woordenboek, ze betekenen allemaal hetzelfde: inspiratie krijgen is een goddelijk moment.

* de officieel goedgekeurde versie ziet er [zo](#) uit

Hobby

Natuurlijk, je wilt een echte schrijver worden, een echte schilder, beeldhouwer, kunstenaar. Maar wat kan dat angstaanjagend zijn, het gevoel dat je dat wel nooit halen zult, die hoge berg, die strenge maatstaf. Zo makkelijk raak je dan het plezier kwijt, en de voeling met die glinstergrot waar je kunstwerken geboren worden en waar je kunstenaarskind zo graag speelt met al het moois.

Ga dan eens bij jezelf na wat je als kind graag deed. Legohuizen bouwen? Poppenkleertjes maken? Houtsnijden, timmeren, figuurzagen? Postkantoortje spelen? Ministecken? Hoe voel je je als je daaraan terugdenkt? Vrolijk en warm, met een glimlach op je gezicht? Wat kun je doen om dat gevoel terug te krijgen?

Bij mij kwam zomaar uit het niets een grote behoefte op om mandala's te kleuren. En later raakte ik opeens gefascineerd door kralen. Wat een kettingen heb ik geregen, echt schitterend (letterlijk)!



Wat kun jij doen om op een ongedwongen manier weer te genieten van creativiteit? Wat kun jij je handen laten doen terwijl het kunstwerk rustig verder rijpt in je binnenste? Kijk anders eens naar de schilderijen van [Jantien Jongma](#). Mij inspireren ze geweldig. Jou niet? Zoek net zolang tot je iets gevonden hebt dat je in verrukking brengt, dat je handen en hersens en ziel doet jeuken van verlangen om zelf aan de slag te gaan.